Háskóli Íslands FÉLAGSVÍSINDASTOFNUN

ÞJÓÐMÁLAKÖNNUN
Mars 1991

Mikilvægustu málaflokkar kosningabaráttunnar

Unnið fyrir Kvennalistann

Umsjón
Stefán Ólafsson

Skýrslugerð
Guðbjörg Andrea Jónsdóttir

Aðstoð við framkvæmd
Ásta Bárðardóttir
Karl Sigurðsson
María Ammendrup

Apríl 1991

I. Framkvæmd og heimtur í mars 1991

Félagsvísindastofnun gerði þjóðmálakönnun dagana 23. til 26. mars 1991. Leitað var til 1500 manna á aldrinum 18 til 75 ára, af öllu landinu.

Upplýsinga var aflað um ýmis atriði er tengjast þjóðfélagsmálum.

Viðtölin voru tekin í síma. Alls fengust svör frá 1094 manns af þeim 1500 sem komu í úrtakið, sem var slembiúrtak úr þjóðskrá og er það 72,9% svarhlutfall. Nettósvörun - þegar frá upphaflegu úrtaki hafa verið dregnir þeir sem eru nýlega látnir, erlendir ríkisborgarar og fólk sem dvelur erlendis - er 75,0%.

Fullnægjandi samræmi er milli skiptingar úrtaksins og þjóðarinnar allrar eftir aldri, kyni og búsetu. Því má ætla að úrtakið endurspegli þjóðina, 18-75 ára, allvel.

SAMANTEKT UM FRAMKVÆMD:

Upplýsingasöfnun:	23. til 26. mars 1991
Úrtak:	1500 manns
Aldurshópur:	18 til 75 ára
Búseta:	Allt landið
Framkvæmdamáti:	Símaviðtöl
Brúttósvörun:	72,9%
Nettósvörun:	75,0%

SAMANTEKT UM HEIMTUR

	Fjöldi	%
Svör	1094	72,9
Neita að svara	129	8,6
Látnir, erlendir ríkisborgarar	42	2,8
Veikir/geta ekki svarað	18	1,2
Svara ekki í síma, án síma	32	2,1
Næst ekki í, fluttir, finnast ekki	185	12,3
Alls	1500	100%

II. Almennar niðurstöður

Hér á eftir er almennt yfirlit yfir niðurstöður könnunarinnar. Út frá neðangreindri töflu um vikmörk er hægt að meta tölfræðilegan áreiðanleika þessara niðurstaðna. Vikmörkin sýna með hve miklu öryggi má draga ályktanir af niðurstöðum úrtakskannana fyrir þýðið í heild (í þessu tilfelli þjóðina 18-75 ára).

Sem dæmi má taka tölur í töflu 1, sem sýnir svör við því á hvaða málaflokka fólki finnst Kvennalistinn leggja mesta áherslu. 15,1% svarenda telja Kvennalistann leggja mesta áherslu á dagvistunarmál og þar sem svarendur eru tæplega 1100 má gera ráð fyrir að 15,1 ± 2,1% (13-17,2%) af Íslendingum á aldrinum 18-75 ára telji Kvennalistann leggja mesta áherslu á dagvistunarmál. 9,8% ± 1,8%, eða 8-11,6% telja Kvennalistann leggja mesta áherslu á kvenna- og jafnréttismál. Þar sem bilin fyrir þessa tvo málaflokka skarast ekki má segja að marktækt fleiri telji Kvennalistann leggja mesta áherslu á dagvistunarmál heldur en kvenna- og jafnréttismál.

Tafla 2 sýnir hvaða málaflokka svarendum finnst Kvennalistinn leggja næst mesta áherslu á. Þar sem flestir nefndu aðeins einn málaflokk eru mjög margir sem falla hér undir flokkinn "Ekkert" og koma þeirra svör fram í töflu 1. Tafla 2a sýnir samanteknar niðurstöður úr töflum 1 og 2. Tafla 3 sýnir hvaða málaflokkar svarendum finnst að ættu að vera mikilvægastir í komandi kosningabaráttu og eru þar flestir sem nefna launa- og kjaramál (38,4%) og atvinnumál (30,8%). Tafla 4 sýnir hvaða málaflokkar fólki finnast mikilvægastir, greint eftir bakgrunnsbreytunum kyni, aldri, búsetu, hjúskaparstöðu, stétt og stuðningi við flokk og er marktækur munur á skoðunum hópanna í öllum tilfellum. Sem dæmi má nefna að konur telja launa- og kjaramál og fjölskyldu- og skólamál mikilvægustu málefnin, en karlar telja atvinnumál og launa- og kjarmál mikilvægust. Tafla 5 sýnir síðan hvaða málefni svarendur telja Kvennalistann leggja mesta áherslu á, greint eftir því hvaða málefni þeir telja mikilvægust.

Vikmörk í úrtakskönnunum (95% öryggismörk)

Stærð svarendahóps	Niðurstöðutölur í %									
	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50
100	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,3	9,6	9,8	9,8
200	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,6	6,8	6,9	6,9
300	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,4	5,5	5,6	5,7
400	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,7	4,8	4,9	4,9
500	1,9	2,6	3,1	3,5	4,0	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4
600	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,8	3,9	4,0	4,0
700	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7
800	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5
900	1,4	2,0	2,3	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3
1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1
1100	1,3	1,8	2,1	2,4	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0	3,0

Tafla 1
Á hvaða málaflokka finnst þér Kvennalistinn leggja mesta áherslu?

	Fjöldi	Hlutfall	Hlutfall, þeir sem svara
Ekkert	77	7,0	9,5
Mjúk mál	99	9,0	12,2
Kvenna- og jafnréttismál	107	9,8	13,2
Launa- og kjaramál	56	5,1	6,9
Félags-, húsnæðis-og byggðamál	56	5,1	6,9
Mannúðar- og heilbrigðismál	27	2,5	3,3
Umhverfismál	30	2,7	3,7
Dagvistun	165	15,1	20,3
Fjölskyldumál/mál barna	90	8,2	11,1
Menntamál	11	1,0	1,4
Atvinnu- og efnahagsmál	12	1,1	1,5
Neikvæðar athugasemdir	58	5,3	7,1
Annað	24	2,2	3,0
Neitar/veit ekki	282	25,8	-
Alls	1094	100%	100%

Tafla 2
Á hvaða málaflokka finnst þér Kvennalistinn leggja næstmesta áherslu?

	Fjöldi	Hlutfall	Hlutfall, þeir sem svara
Ekkert	494	45,2	60,8
Mjúk mál	10	0,9	1,2
Kvenna- og jafnréttismál	45	4,1	5,5
Launa- og kjaramál	37	3,4	4,6
Félags-, húsnæðis-og byggðamál	12	1,1	1,5
Mannúðar- og heilbrigðismál	32	2,9	3,9
Umhverfismál	28	2,6	3,4
Dagvistun	49	4,5	6,0
Fjölskyldumál/mál barna	75	6,9	9,2
Menntamál	22	2,0	2,7
Atvinnu- og efnahagsmál	4	0,4	0,5
Neikvæðar athugasemdir	1	0,1	0,1
Annað	4	0,4	0,5
Neitar/veit ekki	281	25,7	-
Alls	1094	100%	100%

Tafla 2a
Samanlagður fjöldi tilnefninga úr töflum 1 og 2
Þeir sem nefna einhverja málaflokka

	Fjöldi	Hlutfall
Mjúk mál	109	10,3
Kvenna- og jafnréttismál	152	14,4
Launa- og kjaramál	93	8,8
Félags-, húsnæðis-og byggðamál	68	6,5
Mannúðar- og heilbrigðismál	59	5,6
Umhverfismál	58	5,5
Dagvistun	214	20,3
Fjölskyldumál/mál barna	165	15,7
Menntamál	33	3,1
Atvinnu- og efnahagsmál	16	1,5
Neikvæðar athugasemdir	59	5,6
Annað	28	2,7
Alls	1054	100%

Tafla 3
Hver af eftirfarandi málaflokkum finnst þér að ætti að vera mikilvægastir í komandi kosningabaráttu?

	Fjöldi	Hlutfall	Hlutfall, þeir sem svara
Launa- og kjaramál	395	36,1	38,4
Fjölskyldu- og skólamál	191	17,5	18,6
Atvinnumál	317	29,0	30,8
Umhverfismál	54	4,9	5,2
Utanríkismál	41	3,7	4,0
Fleira en eitt nefnt	31	2,8	3,0
Neitar/veit ekki	65	5,9	-
Alls	1094	100%	100%

III. Ítarlegri greining

Hér á eftir eru niðurstöður könnunarinnar greindar eftir kyni, aldri, búsetu, hjúskaparstöðu, stétt og stuðningi fólks við stjórnmálaflokka. Munurinn á einstökum hópum í töflunum er metinn á tölfræðilegan hátt og eru niðurstöðurnar settar fram sem stjörnur við hverja bakgrunnsbreytu. Í grófum dráttum má segja að þrjár stjörnur tákni að munurinn sé mjög vel marktækur, tvær að hann sé nokkuð vel marktækur, ein stjarna að hann sé þokkalega marktækur og engin stjarna að munurinn sé ekki marktækur[1].

[1] Miðað er við .001 (***), .01 (**) og .05 (*).

Tafla 4
Hver af eftirfarandi málaflokkum finnst þér að ætti að vera mikilvægastur í komandi kosningabaráttu?

	Launa- og kjaramál	Fjölskyldu- og skólamál	Atvinnu- mál	Umhverfis- mál	Utanríkis- mál	Alls
Allir	39,6	19,1	31,8	5,4	4,1	998
<u>Kyn</u> ***						
Karl	33,8	12,6	40,5	6,5	6,7	509
Kona	45,7	26,0	22,7	4,3	1,2	488
<u>Aldur</u> ***						
18-24ára	39,9	13,9	30,6	11,0	4,6	173
25-34ára	39,5	26,5	26,0	3,6	4,5	223
35-44ára	35,4	23,6	34,5	4,8	1,7	229
45-59ára	39,4	14,2	38,1	4,1	4,1	218
60-75ára	46,1	14,9	28,6	4,5	5,8	154
<u>Búseta</u> ***						
Reykjavík	42,5	21,1	24,7	7,6	4,1	369
Reykjanes	42,1	22,6	26,8	3,8	4,7	235
Landsbyggð	35,4	15,3	41,5	4,3	3,6	393
<u>Hjúskaparstaða</u> ***						
Gift(ur)	38,0	20,4	33,7	4,1	3,8	555
Í sambúð	38,0	22,2	32,7	3,5	3,5	171
Einhleyp(ur)	42,0	11,5	28,5	11,5	6,5	200
Fráskilin(n)	36,6	26,8	31,7	2,4	2,4	41
Ekkja/ekkill	64,5	19,4	12,9	3,2	0,0	31
<u>Stétt</u> ***						
Verka- og afgreiðslufólk	52,7	19,5	22,3	3,1	2,4	292
Iðnaðarmenn/verkstjórar	35,2	11,7	44,5	3,1	5,5	128
Skrifstofu- og þjónustufólk	41,3	23,3	24,3	8,7	2,4	206
Sérfræðingar/atvinnurek.	22,1	14,7	52,9	2,9	7,4	136
Sjómenn/bændur	20,5	15,7	48,2	4,8	10,8	83
Ekki útivinnandi	41,1	25,2	21,9	9,9	2,0	151
<u>Stuðningur við flokk</u> **						
Alþýðuflokkur	48,7	21,1	26,3	3,9	0,0	76
Framsóknarflokkur	32,0	11,5	44,3	4,9	7,4	122
Sjálfstæðisflokkur	37,8	19,3	36,3	3,5	3,2	347
Alþýðubandalag	42,2	10,9	29,7	7,8	9,4	64
Kvennalisti	43,4	26,4	17,0	9,4	3,8	53
Aðrir flokkar	40,0	30,0	30,0	0,0	0,0	10
Óráðnir	41,3	20,8	26,7	7,1	4,0	322

Tafla 5

"Á hvaða málaflokka finnst þér Kvennalistinn leggja mesta áherslu?" greint eftir því hvaða málaflokkar ættu að vera mikilvægastir í komandi kosningabaráttu.

	Launa- og kjaramál	Fjölskyldu- og skólamál	Atvinnu- mál	Umhverfis- mál	Utanríkis- mál	Alls
Launa- og kjaramál	12,3	12,2	17,4	13,6	17,1	14,2
Fjölskyldu- og skólamál	33,0	37,2	32,6	22,7	31,4	33,0
Atvinnumál	1,4	1,4	2,1	2,3	0,0	1,6
Umhverfismál	2,5	4,7	5,4	2,3	2,9	3,8
Mjúk mál/kvennamál	25,6	23,0	24,0	36,4	28,6	25,3
Annað	15,1	13,5	9,5	15,9	11,4	12,9
Ekkert	10,2	8,1	9,1	6,8	8,6	9,2
Heildarfjöldi	285	148	242	44	35	754
Alls	100%	100%	100%	100%	100%	100%